

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

Кафедра конституційного, адміністративного та господарського права

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Господарсько процесуальне право _____
(назва навчальної дисципліни)
напрямок підготовки _____ 6.030401 «Правознавство» _____
(шифр і назва напрямку підготовки)
форма навчання _____ денна _____

Кіровоград – 2015 рік

програма з навчальної дисципліни «Господарсько-процесуальне право» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 6.030401 – «Правознавство», 2015.

програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та господарського права
Протокол від «___» _____ 2015 року № ___

Завідувач кафедри _____ О.М. Окопник

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету». Протокол від _____ 20__ року № ___

_____ 2015 року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

1. Опис навчальної дисципліни

Курс підготовки бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів ECTS – 4</p> <p>Змістовних модулів – 2</p> <p>Загальна кількість годин – 108</p> <p>Тижневих годин: аудиторних – 2</p> <p>СРС – 7</p>	<p>Галузь знань – 0304</p> <p>"Право"</p> <p>Напрямок підготовки: 6.030401 –</p> <p>"Правознавство"</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: – бакалавр</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки 2014-2015</p> <p>Семестр – 1</p> <p>Лекції : 16 год.</p> <p>Практичні заняття: 32 год.</p> <p>Самостійна робота: 60 год.</p> <p>Вид контролю: -</p> <p>- підсумковий: іспит</p>

2. Мета і завдання дисципліни

Підготовка фахівця-юриста неможлива без теоретичних та практичних знань з господарського процесуального права, нормами якого регулюються відносини у сфері здійснення правосуддя в господарських відносинах.

Навчальна дисципліна “Господарське процесуальне право” передбачена як єдиний систематизований курс і покликана розширити та закріпити правові знання у студентів.

Предметом курсу “ Господарське процесуальне право” є значний масив різних за своєю юридичною природою нормативно-правових актів, що містять норми, які регулюють правовідносини, що виникають у процесі реалізації суб'єктами господарювання та громадянами права на захист у процесі здійснення ними господарської діяльності.

Навчальна дисципліна “Господарське процесуальне право” – це систематизована дисципліна, що включає в себе окремі інститути права, зокрема, загальні положення здійснення судочинства, процесуальний статус учасників процесу, процесуальне представництво. В умовах ринкової економіки передбачається зв'язок даної дисципліни з господарським правом, цивільним правом, цивільним процесом тощо.

Завдання вивчення дисципліни полягає в засвоєнні студентами основних положень чинного господарського процесуального законодавства України, що регулює суспільні відносини в сфері здійснення правосуддя в господарських справах та примусового виконання постанов суду та інших органів. В процесі вивчення господарського процесуального права студенти повинні набути навичок в користуванні відповідними нормативними актами, уміти вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані з застосуванням норм господарського процесуального права, слідкувати за змінами в поточному законодавстві. Для прилиття практичних навиків на практичних заняттях виділяється час для складання найбільш важливих господарських процесуальних документів.

Після вивчення курсу „Господарське процесуальне право” студенти повинні:

- знати господарсько-процесуальне законодавство України, Конвенції, інші міжнародно-правові акти, постанови Пленуму Верховного Суду України та Рішення Конституційного Суду України з питань застосування господарсько-процесуального законодавства, стан судової практики;
- вміти розкривати зміст матеріальних та процесуальних норм і використовувати їх у своїй практичній роботі;
- аналізувати діючий порядок застосування процесуальних норм господарсько-процесуального законодавства, розробляти засоби, спрямовані на його вдосконалення;
- розробляти і впроваджувати процесуальні документи та інші локальні нормативно-правові акти;
- ознайомитися з основними міжнародно-правовими актами у сфері регулювання господарсько-процесуальних відносин, нормами господарсько-процесуального права зарубіжних країн, а також зі шляхами удосконалення господарсько-процесуального законодавства.

Метою навчального курсу є формування у студентів знань щодо предмету, методу, системи господарського процесу, його соціальної ролі та призначення, джерел, основних принципів та функцій. Прищеплення студентам знань знанням щодо основних інститутів господарського процесу: сторін в господарському процесі, третіх осіб, представництва, доказів та доказування в господарському процесі, позовного провадження, судового розгляду та ін. Крім того, ми ставимо за мету навчити студентів правильному розумінню норм господарського процесу, а також правильному їх застосуванню на практиці: складання процесуальних документів, позовних заяв, клопотань, скарг, мирових угод та ін.

Виховне значення курсу – формування високих професійних якостей спеціалістів-юристів, виховання поважного ставлення до закону, почуття справедливості. Переконавання в тому, що Закон, поряд з правовою свідомістю,

є основним регулятором суспільних відносин в правовій державі, гарантом справедливості.

Успішне оволодіння курсом “Господарське процесуальне право” повинно розглядатися як умова становлення студента як спеціаліста-юриста, його професійної культури та високої кваліфікації.

Опанування цієї дисципліни потребує від студентів досконалого вивчення вказаних у програмі і рекомендованих викладачем нормативних актів та юридичної літератури. Основою опанування багатьох питань господарського процесу є знання положень адміністративного, цивільного, господарського, фінансового права, оскільки в рамках вказаних дисциплін вивчаються такі питання як система органів державної виконавчої влади, суду і прокуратури, форми захисту суб’єктивних прав, порядок оскарження дій органів державної виконавчої влади і службових осіб тощо.

Основними видами навчальних занять є лекції та практичні заняття. Засвоєння курсу передбачає також систематичну самостійну роботу студентів.

Практичне заняття з господарчо-процесуального права полягає у вирішенні казусів (матеріально-правових спорів), які заздалегідь задані викладачем для самостійного вирішення студентами. Рішення повинні бути зроблені в письмовій формі у ошитах. Після того, як викладач перевірів присутність студентів на занятті і оголосив тему заняття, він повинен також пересвідчитись в підготовці студентів до заняття і в наявності у них письмових рішень задач чи складених господарсько-процесуальних документів. Студент повинен потім відпрацювати це заняття.

Після вивчення теоретичних положень навчальної дисципліни передбачається складання студентами підсумкового контролю – іспит.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Загальна частина господарського процесуального права

Тема 1. Поняття та система господарського процесуального права.

Господарські процесуальні правовідносини. Джерела господарського процесуального права.

Значення господарчо-процесуального права в професійній діяльності правознавця (слідчого ОВС, юрисконсульта, судді та ін.).

Тема 2. Принципи господарського процесу

Поняття та система принципів господарського процесу. Конституційні та нормативні принципи. Загальноправові, міжгалузеві, галузеві та інституційні принципи. Організаційні та процесуальні (функціональні) принципи.

Тема 3. Досудове врегулювання господарських спорів

Значення досудового (претензійного) врегулювання господарських спорів. Порядок пред'явлення претензії. Строки пред'явлення та розгляду претензії. Загальні положення про порядок розгляду претензії. Повідомлення заявника про результати розгляду претензії. Відповідальність за порушення строків розгляду претензії. Досудове врегулювання розбіжностей, що виникають під час укладання господарських договорів. Досудове врегулювання спорів, що виникають у разі зміни та розірвання господарських договорів.

Тема 4. Підвідомчість та підсудність справ господарським судам

Поняття підвідомчості. Підвідомчість справ судам. Загальна, виключна, множинна підвідомчість. Імперативна, договірна та альтернативна підвідомчість.

Критерії визначення підвідомчості справ господарським судам. Спори, що не підлягають розгляду в господарських судах.

Поняття та значення підсудності. Родова (предметна) підсудність. Територіальна підсудність. Види територіальної підсудності: загальна, альтернативна та виключна.

Передача справ з одного господарського суду в інший. Процесуально-правові наслідки недотримання правил підсудності. Порядок передачі економічних спорів на вирішення третейського суду.

Тема 5. Учасники господарського процесу

Поняття та склад учасників господарського процесу. Статус господарського суду як учасника господарського процесу. Правовий статус судді господарського суду. Порядок призначення, обрання та звільнення суддів місцевого, апеляційного та Вищого господарського. Підстави та порядок відводу судді

Сторони у господарському процесі та їх правовий статус. Процесуальні права та обов'язки сторін. Суб'єкти господарських правовідносин, які можуть бути сторонами в судовому процесі. Процесуальна співучасть та її види. Залучення до участі у справі іншого відповідача. Заміна неналежного відповідача. Процесуальне правонаступництво.

Участь в господарському процесі третіх осіб. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору.

Поняття та зміст процесуального представництва. Повноваження представника.

Участь прокурора в розгляді господарських спорів у суді. Суть і значення участі експерта у господарському процесі. Участь перекладача в господарському процесі. Участь адвоката в господарському процесі.

Тема 6. Запобіжні заходи та судові витрати

Інститут запобіжних заходів у господарському процесі. Підстави для застосування запобіжних заходів. Види запобіжних заходів. Подання заяви про вжиття запобіжних заходів. Виконання ухвали суду про застосування запобіжних заходів. Скасування ухвали про вжиття запобіжних заходів.

Поняття та види судових витрат. Функції запровадження судових витрат. Сплата державного мита. Види державного мита. Розмір державного мита. Ставки державного мита. Повернення державного мита із бюджету. Звільнення від сплати державного мита.

Витрати на інформаційно-технічне забезпечення господарського процесу. Витрати, пов'язані з розглядом справи, та порядок їх визначення. Судові штрафи. Розподіл господарських витрат.

Тема 7. Процесуальні строки

Поняття та види строків у господарському процесі. Обчислення процесуальних строків. Закінчення, зупинення, відновлення та продовження процесуальних строків.

Змістовий модуль II

«Особлива частина господарського процесу»

Тема 8. Позов у господарському процесі

Право та суб'єкти звернення до господарського суду. Поняття позову. Позовне провадження. Елементи позову: предмет позову та підстава його подання.

Види позовів у господарському процесі. Право на позов. Передумови і порядок реалізації права на пред'явлення позову.

Подання позову до господарського суду. Структура позову. Форма та зміст позовної заяви. Ціна позову. Порядок подання позовної заяви. Документи, що додаються до позовної заяви. Відзив на позовну заяву. Умови реалізації права на пред'явлення позову.

Завдання та мета стадії порушення справи в суді першої інстанції. Прийняття позовної заяви. Підстави відмови у прийнятті позовної заяви. Підстави для повернення позову.

Об'єднання позовних вимог. Зміна позову. Відмова від позову. Зустрічний позов: порядок подання.

Дії судді щодо підготовки справи до судового розгляду. Завдання підготовки справи до судового розгляду в господарському суді.

Забезпечення позову. Підстави забезпечення позову. Заходи до забезпечення позову. Ухвала про забезпечення позову. Скасування забезпечення позову. Роль органів внутрішніх справ у забезпеченні позову.

Тема 9. Вирішення господарських спорів у суді

Судовий розгляд як стадія господарського процесу. Оперативність судового розгляду та її значення. Склад господарського суду. Рівність сторін і гласність господарського процесу. Порядок ведення судового засідання.

Порядок розгляду справи по вирішенню господарського спору. Підготовчий етап судового розгляду, процесуальні завдання цього етапу. Розгляд справи по суті, процесуальні завдання цього етапу. Винесення і оголошення судового рішення.

Перерва, відкладення і призупинення провадження у справі, їх підстави. Припинення провадження у справі без винесення рішення. Підстави припинення провадження у справі. Мирова угода. Правові наслідки припинення провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Підстави для залишення позову без розгляду.

Види процесуальних актів, які приймає господарський суд під час вирішення господарських спорів. Рішення господарського суду: поняття, значення, порядок прийняття, оформлення та вимоги, що пред'являються до рішення господарського суду. Вимоги, що пред'являються до постанов господарського суду. Оголошення судового рішення та набрання ним законної сили, правові наслідки. Усунення недоліків у рішення господарського суду. Ухвали господарського суду. Повідомлення господарського суду.

Тема 10. Апеляційне та касаційне провадження

Право апеляційного оскарження. Поняття та значення перегляду судових рішень. Поняття апеляційного провадження. Ознаки апеляційного провадження. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. Апеляційна скарга (подання), її форма і зміст.

Прийняття та порядок розгляду апеляційної скарги. Відмова від апеляційної скарги. Підстави для скасування або зміни рішення місцевого

господарського суду. Апеляційні скарги на ухвали місцевого апеляційного суду.

Відзив на апеляційну скаргу. Повноваження суду апеляційної інстанції. Строк розгляду апеляційної скарги, постанова апеляційної інстанції.

Інститут касаційного провадження, його особливості в господарському процесі. Порядок та строки подання касаційної скарги. Форма та зміст касаційної скарги. Порядок та межі розгляду справи в касаційній інстанції. Перегляд судових рішень в касаційному порядку. Перегляд постанов Вищого господарського суду України Верховним Судом України. Підстави для скасування або зміни рішення. Касаційні скарги на ухвали господарських судів.

Підстави перегляду рішень, ухвал, постанов за нововиявленими обставинами.. Порядок і строк подання заяви (внесення подання) про перегляд судових рішень за ново виявленими обставинами. Прийняття заяви (подання) про перегляд судових рішень за ново виявленими обставинами. Перегляд рішень, ухвал, постанов за нововиявленими обставинами.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва змістових модулів і тем	аудиторна робота			Сам. робота
		Всього	Лекції	Практичні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. “Загальна частина господарського процесу”					
1	Тема 1. Поняття та система господарського процесуального права.	10	2	2	6
2	Тема 2. Принципи господарського процесу	10	2	2	6
3	Тема 3. Досудове врегулювання господарських спорів	12	2	4	6
4	Тема 4. Підвідомчість та підсудність справ господарським судам	10	2	2	6
5	Тема 5. Учасники господарського процесу	12	2	4	6
6	Тема 6. Запобіжні заходи та судові витрати	10	2	2	6
7	Тема 7. Процесуальні строки	10		4	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. “Особлива частина господарського процесу”					
8	Тема 8. Позов у господарському процесі	12	2	4	6
9	Тема 9. Вирішення господарських спорів у суді	12	2	4	6
10	Тема 10. Апеляційне та касаційне провадження	10		4	6
	ВСЬОГО	108	16	32	60

Вид контролю: іспит

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та система господарського процесуального права.	2
2	Тема 2. Принципи господарського процесу	2
3	Тема 3. Досудове врегулювання господарських спорів	4
4	Тема 4. Підвідомчість та підсудність справ господарським судам	2
5	Тема 5. Учасники господарського процесу	4
6	Тема 6. Запобіжні заходи та судові витрати	2
7	Тема 7. Процесуальні строки	4
8	Тема 8. Позов у господарському процесі	4
9	Тема 9. Вирішення господарських спорів у суді	4
10	Тема 10. Апеляційне та касаційне провадження	4
	Всього	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та система господарського процесуального права.	6
2	Тема 2. Принципи господарського процесу	6
3	Тема 3. Досудове врегулювання господарських спорів	6
4	Тема 4. Підвідомчість та підсудність справ господарським судам	6
5	Тема 5. Учасники господарського процесу	6
6	Тема 6. Запобіжні заходи та судові витрати	6
7	Тема 7. Процесуальні строки	6
8	Тема 8. Позов у господарському процесі	6
9	Тема 9. Вирішення господарських спорів у суді	6
10	Тема 10. Апеляційне та касаційне провадження	6
	всього	60

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Індивідуальні

заняття проводяться під керівництвом викладача в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою з урахуванням потреб і можливостей студента. Індивідуальні заняття на молодших курсах спрямовуються здебільшого на поглиблення вивчення студентами окремих навчальних дисциплін, на старших вони мають науково-дослідний характер і передбачають безпосередню участь студента у виконанні наукових досліджень та в інших творчих задумах.

Види індивідуальних занять:

Консультація — один із видів навчальних занять (індивідуальні або групові), які проводяться з метою: отримання студентом відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та для пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру - поточні консультації, семестрові та перед контрольним заходом — екзаменаційні). У процесі консультацій (особливо поточного консультування) допускається діагностичне тестування знань студентів (як правило, машинне) для виявлення ступеня засвоєності окремих теоретичних положень, теорій, закономірностей, рівня сформованості практичних умінь і навичок та перевірки ефективності прийомів і методів навчання, використовуваних під час аудиторних занять.

Індивідуальне завдання - форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів, у тому числі студенти, які навчаються на різних факультетах (відділеннях) і спеціальностях.

Відповідно інноваційним технологіям навчання різноманітністю індивідуальних занять є індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ).

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ — це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ(орієнтовна):

- вступ — зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування - виклад базових теоретичних положень, законів, принципів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових робіт) —

вказуються і коротко характеризуються методи роботи;

- основні результати роботи та їх обговорення - - подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;

- висновки;

- список використаної літератури.

Види ІНДЗ:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно;

- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;

- розв'язування та складання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня з теми (модуля) або курсу;

- розроблення програмного забезпечення дисципліни, презентацій, відеороликів тощо;

- складання тестів з окремої теми (50 питань в одному тесті);

- складання схем, діаграм з окремої теми (не менше 20 схем на одну тему);

- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис тощо;

Порядок подання та захист ІНДЗ:

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріплених аркушів формату А4 (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання.

2. ІНДЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни та приймає екзамен або залік, не пізніше ніж за 2 тижні до екзамену (заліку) у роздрукованому та електронному вигляді.

3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (практичному, семінарському, колоквиумі і т.ін.) з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв.).

8. Методи навчання

Методи навчання – це система послідовних, взаємопов'язаних дій викладача та студентів, що забезпечує засвоєння змісту дисципліни.

Впродовж вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

Лекція – провідна форма навчання у вищому навчальному закладі, систематичний і системний виклад навчального матеріалу, як правило, теоретичного характеру. Закладає основи розуміння і ставлення до навчальної дисципліни. При цьому можуть використовуватись наочні матеріали (відео або аудіо записи, інтерактивні програми тощо).

Практичне заняття – один з видів практичних навчальних занять, що сприяє поглибленому вивченню теми завдяки колективному обговоренню повідомлень, докладів, рефератів, виконаних студентами самостійно або під

керівництвом викладача.

Колоквіум – одна з форм навчальних занять, бесіда викладача зі студентами, під час якої обговорюються доповіді.

Практичні роботи – один із видів навчальної діяльності студентів, за цілями та завданнями аналогічний лабораторним заняттям.

Ділова гра – форма відтворення предметного й соціального змісту професійної діяльності, моделювання систем відносин, характерних саме для цього виду практики.

Контрольна робота – одна з форм перевірки та оцінювання засвоєних знань, одержання інформації щодо характеру пізнавальної діяльності, рівнів самостійної активності студентів у навчальному процесі щодо ефективності методів, форм та засобів навчальної діяльності.

Конспектування – короткий письмовий виклад змісту статті, книги, лекції, що включає основні положення та їхнє обґрунтування фактами, прикладами, розвиває логічне мислення, удосконалює культуру мови, закріплює у пам'яті прочитане й почуте.

Тести – стандартизовані завдання, за результатами виконання яких роблять висновки щодо ступеню засвоєння знань, вмінь та навичок студентів.

Самостійна робота студентів – індивідуальна чи колективна навчальна діяльність, здійснювана без безпосереднього керівництва викладача.

Дистанційне навчання – технологія цілеспрямованого і методично організованого керівництва навчально-пізнавальною діяльністю студентів, які проживають далеко від університету (незалежно від рівня освіти, яку вони отримують).

Іспит – одна з традиційних форм перевірки знань студентів.

9. Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді самостійних письмових робіт, поточного тестування.

Форми контролю	Кількість	Терміни контролю
1. Поточний контроль – фронтальне опитування (усна форма та тестування); – участь в дискусії, – виконання письмових робіт (в тому числі: конспектів з підготовки до практичних занять, рефератів, конспект матеріалів до тем винесених на самостійне опрацювання)	8	На практичних заняттях
2. Підсумковий – Іспит	1	В період літньої заліково-екзаменаційної сесії

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної роботи	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль успішності навчальної діяльності студента поєднує контрольні заходи й аналітичну роботу. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою контрольних заходів, передбачених навчальним планом, з обов'язковим зарахуванням підсумкових оцінок за національною шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно"), 100-бальною та ECTS.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82– 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
67 –74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60– 66		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна

			робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
--	--	--	--

11. ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Поняття, предмет господарчо-процесуального права як галузі права.
2. Право на звернення до господарського суду.
3. Законодавство, яке застосовується при вирішенні господарських спорів.
4. Принципи господарчо-процесуального права.
5. Поняття і значення досудового врегулювання господарських спорів.
6. Порядок пред'явлення претензії та строки її розгляду.
7. Порядок повідомлення заявника про результати розгляду претензії.
8. Поняття підвідомчості. Справи підвідомчі господарським судам України.
9. Поняття підсудності та її види.
10. Територіальна і виключна підсудність господарських справ.
11. Система господарських судів України.
12. Місцеві господарські суди: компетенція, склад.
13. Апеляційні господарські суди: компетенція, склад.
14. Вищий господарський суд України: структура і повноваження.
15. Поняття та склад учасників господарського процесу.
16. Правовий статус судді господарського суду.
17. Особи, які беруть участь у справі.
18. Особи, які сприяють здійсненню правосуддя.
19. Сторони в господарському процесі, їх права та обов'язки.
20. Участь у справі кількох позивачів та відповідачів. Заміна неналежного відповідача.
21. Процесуальне правонаступництво.
22. Треті особи у господарському процесі та їх види.
23. Порядок вступу у господарський процес третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору.
24. Порядок вступу у господарський процес третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору.
25. Представництво у господарському процесі.
26. Участь у господарському процесі прокурора: правовий статус.
27. Судовий експерт у господарському процесі: права та обов'язки.
28. Значення участі у судовому процесі посадових осіб та інших працівників підприємств, установ, організацій.
29. Поняття та види доказів у господарському процесі.
30. Суб'єкти процесу доказування, їх роль при розгляді та вирішенні господарських спорів.

31. Обов'язок доказування та подання доказів.
32. Належність і допустимість доказів.
33. Підстави звільнення від доказування.
34. Порядок подання письмових та речових доказів.
35. Дослідження письмових та речових доказів. Особливості огляду та дослідження доказів у місці їх знаходження.
36. Витребування та повернення письмових та речових доказів.
37. Порядок призначення та проведення судової експертизи. Висновок судового експерта.
38. Оцінка доказів господарським судом.
39. Поняття та види судових витрат.
40. Державне мито: порядок сплати та повернення.
41. Витрати на інформаційно-технічне забезпечення.
42. Розподіл судових витрат.
43. Процесуальні строки та їх види.
44. Зупинення, відновлення та продовження процесуальних строків.
45. Позов у господарському процесі: поняття та елементи.
46. Види позовів у господарському процесі.
47. Позовна заява: форма і зміст.
48. Порядок подання позову до господарського суду.
49. Форми захисту відповідача від пред'явленого позову.
50. Об'єднання позовних вимог.
51. Відзив на позовну заяву як форма захисту відповідача від пред'явленого позову.
52. Зустрічний позов: підстави і порядок подання.
53. Забезпечення позову: підстави, суб'єкти.
54. Заходи щодо забезпечення позову, підстави та порядок їх скасування.
55. Порядок прийняття позовної заяви: права та обов'язки судді.
56. Підстави для відмови у прийнятті позовної заяви.
57. Повернення позовної заяви та підстави для її повторного подання.
58. Порушення провадження у справі.
59. Підготовка справи до судового розгляду як самостійна стадія господарського процесу.
60. Строки вирішення господарських спорів.
61. Судовий розгляд справи: частини та порядок судового розгляду.
62. Відкладення розгляду справи та перерви в судовому засіданні.
63. Зупинення провадження у справі та порядок його поновлення.
64. Припинення провадження у справі.
65. Залишення позову без розгляду.
66. Права господарського суду при прийнятті рішення.
67. Зміст судових рішень (ухвал, рішень та постанов).
68. Підстави перегляду рішень та ухвал місцевого господарського суду в апеляційному порядку.
69. Порядок перегляду рішень та ухвал місцевого господарського суду в апеляційному порядку.

70. Підстави перегляду рішень, ухвал та постанов місцевого та апеляційного господарських судів в касаційному порядку.
71. Порядок перегляду рішень, ухвал та постанов місцевого та апеляційного господарських судів в касаційному порядку.
72. Підстави для зміни або скасування рішення, ухвал та постанов.
73. Зміст постанови апеляційної інстанції.
74. Підстави, порядок і строки перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.
75. Наказ господарського суду: порядок його видання і надіслання для виконання.
76. Строки для пред'явлення наказу до виконання та його зміст.
77. Відстрочка та розстрочка виконання рішення господарського суду. Зміна способу та порядку виконання судового рішення.
78. Підвідомчість справ про банкрутство.
79. Підстави для порушення справи про банкрутство. Постанова про визнання боржника банкрутом.
80. Оголошення про банкрутство. Наслідки визнання боржника банкрутом.

12. Рекомендована література

Основна література до всіх тем:

1. Абова Т. Е. Арбитражный суд в судебной системе России // Государство и право. - 2000. - №9.
2. Абрамов Н.А. Хозяйственно-процессуальное право Украины. -Харьков, 2002.
3. Абрамов Н. А. О третейских судах и ведомственных арбитражах // Предпринимательство. Хозяйство. Право. - 1998. - № 8.
4. Андреева Т. О подведомственности дел арбитражным судам// Хозяйство и право. - 1997. - № 8. - с. 162.
5. Амельченко Марія Василівна. Захист прав суб'єктів господарювання в судовому процесі та у виконавчому провадженні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2007. — 18с.
6. Бабенко В. Деякі питання доказування в сучасному господарському процесі. // Вісник Академії адвокатури України. – 2005. - №1. – с.74-81.
7. Балюк І.А. Господарське процесуальне право: навч.-метод. посібник. – К.:КНЕУ, 2008. – 247с.
8. Бачун О. Захист об'єктів інтелектуальної власності в господарських судах України // Право України. - 2009. - № 7.
9. Беяневич О. Неособистий позов як процесуальний засіб захисту публічних інтересів у господарському судочинстві. // Юридична Україна. – 2006. - №2. –с.76-83.

10. Боровик С. С. Захист прав суб'єктів господарювання в арбітражних судах України. - К.: Оріон, 2001. - 228 с.
11. Бородин М., Кройтор В. Судебные и арбитражные расходы. - Харьков: АО «Бизнес Информ», 1997.
12. Бринцев О.В. Правова сутність економічних спорів та способи їх вирішення. - Х.: Право, 2005. - 304с.
13. Васильєв С.В. Доказування та докази в господарському процесі України. - Х.: Еспада, 2004. - 192с.
14. Васильєв С. В. История становлення арбитражных судов в Украине // Предпринимательство. Хозяйство. Право. - 1999.- №3.- с. 42-44.
15. Васильєв С. В. Хозяйственный процесс: Учебное пособие для подготовки к зачету и экзамену. - Харьков: Эспада, 2006.- 198с.
16. Вісник Вищого господарського судочинства. - К., 2005.
17. Вісник Вищого господарського судочинства. - К., 2006.
18. Вісник Вищого господарського судочинства. - К., 2007.
19. Вісник Вищого господарського судочинства. - К., 2008.
20. Вісник Вищого господарського судочинства. - К., 2009.
21. Вирішення господарських спорів: Застосування норм матеріального права в роз'ясненнях і листах Вищого Господарського Суду України / Д. М. Притика (заг. ред.), В. Е. Беляневич (упоряд.). -К.: Юстиніан, 2002.
22. Вихватенко Н. О., Синцов В.В., Тітов М.І. Господарське судочинство в Україні (законодавство та практика застосування): Навч. посіб. для юрид. закл. освіти. -Харків: Консул, 2001.
23. Господарське судочинство в Україні: судова практика. Застосування процесуальних норм. / Ред. І.Б.Шицький. - К.: Ін Юре. - 2005. - 470с.
24. Господарське судочинство: подальше його вдосконалення та проблемні питання розгляду спорів, пов'язаних із державним регулюванням економічних відносин: матеріали науково-практичної конференції. - Х. - 2004. - 459с.
25. Господарські суди в Україні: правові засади організації та здійснення правосуддя / Д. М. Притика. - К.: Ін Юре, 2002. - 624 с.
26. Господарський процесуальний кодекс України у питаннях і відповідях: навч. посібник. - Кіровоград. - 2005. - 80с.
27. Грек Б. Застосування у господарському процесі запобіжних заходів // К.: Юстиніан. - 2003.
28. Денищук Ж. Непростий шлях звернення до суду для вирішення господарського спору. // Підприємництво, господарство і право. - 2006. - №6. -с. 54-57.
29. Доказування в господарському процесі: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 [Електронний ресурс] / В.В. Бабенко; Акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва. — К., 2007. — 19 с.
30. Заднепровский А. О некоторых проблемах участия адвоката в арбитражном процессе // Предпринимательство. Хозяйство. Право. - 1997. - № 8.-с.17-20.

31. Зайцев А.И. Законодательные требования к кандидатурам третейских судей. // Право и политика. – 2001. - №9. – с.18-22.
32. Збірник інформаційних листів Вищого Господарського Суду України / Д. М. Притика (відп. ред.). - К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003.
33. Збірник роз'яснень Вищого Господарського Суду України/ Вищий Господарський Суд України / Д. М. Притика (відп. ред.), В. С. Москаленко, В. П. Селіваненко (упоряд.). - 2-ге вид., доп. і перероб. - К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003.
34. Григор'єва Вікторія Василівна. Правовий режим судового рішення у господарському процесі: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2009. — 18с.
35. Иванов О.И. Законодательное совершенствование института процессуального правопреемства в Арбитражном процессуальном кодексе // Предпринимательство. Хозяйство. Право.-1998. -№1. – с.42-43.
36. Касаційне провадження в господарському судочинстві України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 [Електронний ресурс] / К.М. Біда; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2005. — 20 с.
37. Кац С.Ю. Конституционное право граждан на судебную защиту // Проблемы социалистической законности на современном этапе коммунистического строительства. - Харьков, 1978.
38. Киселева Т. Защита прав хозяйствующих субъектов в третейском судопроизводстве. // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - №9. – с.16-19.
39. Комаров В.В. Роль арбитражных комиссий в совершенствовании хозяйственных отношений в СССР (по материалам арбитражной практики 1922-1931 гг.) // Проблемы социалистической законности. -1986. - Вып. 15.
40. Миргородський Д. Актуальні проблеми доарбітражного врегулювання господарських спорів // Право України. - 1998. - № 3.
41. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / За заг. ред. В. К. Мамутова. - К.: Юрінком Інтер, 2004. -688 с.
42. Ніколенко Людмила Миколаївна. Доказування в господарському судочинстві: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2004. — 17с.
43. Павленко Д. Добросовісність сторін як принцип господарського процесуального права. // Юридичний журнал . – 2005. - №12. – с.20-23.
44. Підвідомчість справ господарським судам України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 [Електронний ресурс] / М.І. Черленяк; НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. — Донецьк, 2008. — 20 с.
45. Побирченко И. Г. Советский арбитражный процесс. - К., 1988.
46. Практика розгляду господарських спорів судами України. – К.:ЗАТ “Юридична практика”. – 2006. – 256с.
47. Притика Д. М. Арбітражні суди в Україні: історія, сьогодення, перспективи розвитку // Вісник господарського судочинства. -2001.-№2.

- 48.Притика Д. М., Тітов М. І., Щербина В. С. та ін. Арбітражний процес. - Харків, 1999. - Ч. 2.
- 49.Роїна О.М. Господарський процес: Практичний посібник. – К.:КНТ. – 2005. – 207с.
- 50.Руденко М. Арбитражний суд и прокуратура: Особенности взаимоотношений при обеспечении хозяйственного порядка // Предпринимательство. Хозяйство. Право. - 1999. — №1. -с. 40-42.
- 51.Руденко Н. Прокурор в арбитражном процессе: аспекты прошлого и настоящего // Предпринимательство. Хозяйство. Право. -1999.-№ 5.-с. 36-39.
- 52.Руденко М. Представництво прокуратурою України інтересів держави у господарському суді: проблеми теорії та практики. // Право України. – 2001. - №11. – с.49-52.
- 53.Сергієнко Н. М. Вплив рішень Конституційного Суду України на правозастосовну практику судів спеціальної юрисдикції // Вісник НАВСУ. - 2000. - № 44. - С. 138-141.
- 54.Степанова Т. Особливості класифікації доказів у господарському процесі. // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - №11. – с.13-15.
- 55.Степанова Т. Поняття, сутність та предмет доведення в господарському процесі. // Право України. – 2002. - №2. – с.49-52.
- 56.Степанова Т. Щодо стадій господарського судочинства.// Підприємництво, господарство і право. – 2006. - №5. – с.57-59.
- 57.Степанова Тетяна Валеріївна. Доказування та докази в господарському процесі України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2002. — 18с.
- 58.Судебно-бухгалтерская экспертиза: Учеб. пособие / Под ред. В. Д. Поникарова. - Харьков: Арсис, 2002. - 240 с.
- 59.Судова експертиза в цивільному процесі: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 [Електронний ресурс] / Ж.В. Васильєва-Шаламова; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2009. — 19 с.
- 60.Тараненко В. Ф. Принципы арбитражного процесса. - М., 1988.
- 61.Треушников М. К. Относимость и допустимость доказательств в гражданском процессе. - М.: Юрид. лит., 1981.
- 62.Тітов М. До реформи господарського судочинства. // Право України. – 2002. - №2. – с.120-125.
- 63.Формування і розвиток господарських судів в Україні (історико-правовий аспект): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 [Електронний ресурс] / М.М. Хамник; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2009. — 16 с.
- 64.Чернадчук В.Д. Основи господарського процесуального права України. – Суми.: Університетська книга, 2008. – 220с.
- 65.Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Нагребельний В.П. Господарське процесуальне право: Підручник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2009. – 378 с.

66.Юлдашев Сергій Олексійович. Правове регулювання третейського розгляду господарських спорів: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2006. — 18с

Законодавчі та нормативно-правові акти України:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року //Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України //Відомості Верховної Ради України. - 2001. - №37-38. - Ст. 189 (зі змінами і доповненнями станом на 25 березня 2005 року).
3. Господарський процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 1992. -№6.- Ст. 56 (зі змінами та доповненнями станом на 22 вересня 2005 року).
4. Митний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. -2002. - № 38-39. - Ст. 288 (зі змінами та доповненнями станом] на 31 травня 2005 року).
5. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44. – Ст.356 (зі змінами та доповненнями станом на 6 вересня 2005 року).
6. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 40-42. - Ст. 492 (зі змінами та доповненнями станом на 8 вересня 2005 року).
7. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року // Відомості Верховної Ради України. - 2005. -№ 35-37. - Ст. 446 (зі змінами та доповненнями станом на 6 жовтня 2005 року).
8. Про власність: Закон України від 7 лютого 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991.- № 20. - Ст. 249 (зі змінами та доповненнями станом на 8 березня 2005року).
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991. -№ 29. - Ст. 377 (зі змінами та доповненнями станом на 23 червня 2005 року).
10. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 30. -Ст. 379 (зі змінами та доповненнями станом на, 18 листопада 2003 року).
11. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 47. -Ст. 646 (зі змінами та доповненнями станом на 25 березня 2005року).
12. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 49. -Ст. 682 (зі змінами та доповненнями станом на 3 березня 2005року).
13. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 53. - Ст. 793 (зі змінами та доповненнями станом на 20 січня 2005 року).

14. Про банкрутство: Закон України від 14 травня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 31 - ст. 440 (зі змінами та доповненнями станом на 12 травня 2004 року).
15. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. — 1992. - № 31. - Ст. 440 (зі змінами та доповненнями станом на 6 вересня 2005 року).
16. Про селянське (фермерське) господарство: Закон України від 14 травня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №14. - Ст. 186 (втратив чинність).
17. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. - 1999.- № 24.-Ст.207 (зі змінами та доповненнями станом на 22 вересня 2005 року).
18. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. - 1991. -№ 41. – Ст. 546 (зі змінами та доповненнями станом на 2 червня 2005 року).
19. Про об'єднання громадян: Закон України від 14 травня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 34. - Ст. 504 (зі змінами та доповненнями станом на 27 вересня 2005 року).
20. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 48. - Ст. 650 (зі змінами та доповненнями станом на 26 червня 2005 року).
21. 24. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22 квітня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - №23. –Ст. 243 (зі змінами та доповненнями станом на 24 червня 2004 року).
22. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 року №3425-ІІ // Відомості Верховної Ради України. - 1993. -№ 39. -Ст. 383 (зі змінами та доповненнями станом на 23 червня 2005 року).
23. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 52. - Ст. 490 (зі змінами та доповненнями станом на 21 жовтня 2004 року).
24. 27.Про органи суддівського самоврядування: Закон України від 2 лютого 1994 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 22. – Ст.138 (втратив чинність).
25. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 року // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 25. - Ст. 198 (зі змінами та доповненнями станом на 6 вересня 2005 року).
26. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - №28. - Ст. 232 (зі змінами та доповненнями станом на 9 вересня 2004 року).
27. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 36. - Ст. 164 (зі змінами та доповненнями станом на 15 травня 2003 року).

28. Про Рахункову палату: Закон України від 11 липня 1906 року // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 43. – ст.212 (зі змінами та доповненнями станом на 14 січня 1998 року).
29. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 року// Відомості Верховної Ради України.–1996.-№ 49. - Ст. 272.
30. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року//Відомості Верховної Ради України.–1997.-№ 24. - Ст. 170 (зі змінами та доповненнями станом на 23 грудня 2004 року).
31. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України від 2 грудня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. - 1998. -№ 13. -Ст. 52 (зі змінами та доповненнями станом на 10 січня 2002 року).
32. Про державну виконавчу службу: Закон України від 24 березня 1998 року № 202/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. –1998. -№ 36-37. - Ст. 243 (зі змінами станом на 23 червня 2005 року).
33. Про приєднання України до Конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах: Закон України від 19 жовтня 2000 року // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 49. - Ст; 424.
34. Про судочинство та статус суддів: Закон України від 7 серпня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2010.- № 27-28.- Ст. 180.
35. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності: Закон України від 22 травня 2003 року // Урядовий кур'єр. – 2003. - № 115.
36. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 року //Відомості Верховної Ради України. - 2004. -№ 35. - Ст. 412 (зі змінами станом на 18березня 2005року).
37. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності: Ратифікована Верховною Радою України 19 грудня 1992 року // Голос України. - 1993. -14 січня.
38. Постанова Верховної Ради України від 6 листопада 1991 року «Про порядок введення в дію Арбітражного процесуального кодексу України» //Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 6. - Ст 57.
39. Про утворення апеляційних господарських судів та затвердження мережі господарських судів України: Указ Президента України від 11 липня 2001 року №511/2001.
40. Зразкова інструкція з діловодства в міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 1997 року №1153.
41. Про норми відшкодування витрат на відрядження в межах України та за кордон: Постанова Кабінету Міністрів від 23 квітня 1999 року № 663 // <http://www.rada.gov.ua>
42. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів від 21 січня 1993 року № 7-93 // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 13. - Ст. 113 (зі змінами і доповненнями станом на 8 вересня 1999 року).

43. Коментар судової практики з господарських спорів. – К.:Юрінком Інтер, 2004. - 384 с.
44. Про деякі питання практики призначення судової експертизи: Роз'яснення президії Вищого Господарського Суду України від 11 листопада 1998 року № 02-5/424.
45. Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам: Роз'яснення Вищого Господарського Суду України від 8 лютого 1996 року № 02-5/62.
46. Рішення Конституційного Суду України від 8 квітня 1999 року № 1-1/99 № 3-рп/99 vd990408 vn3-рп/99 у справі за конституційними поданнями Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України.

Інформаційні листи Вищого Господарського Суду України (збірники Вищого Господарського Суду):

1. Про деякі питання практики господарських судів по застосуванню закону України «Про підприємництво». Інструктивні роз'яснення Вищого господарського суду України від 25 жовтня 1991р.;
2. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають при укладанні зміни, розірванні та виконанні договорів оренди нежилых приміщень. Оглядовий лист від 14 січня 1992р. № 01-8/56;
4. Про недоліки підготовки справ до розгляду і порушення норм господарського процесу. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 9 березня 1992р. № 01-8/314;
5. Про деякі питання застосування Указу президента України «Про заходи щодо стимулювання зовнішньо-економічної діяльності». Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 8 травня 1992р. № 01-8 /551;
6. Про підвідомчість спорів, що виникають при укладанні договорів на ярмарках оптового продажу товарів. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 8 травня 1992р. № 01-8/552;
7. Про деякі питання застосування пункту 2 статті 62 господарського процесуального Кодексу України. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 12 травня 1992р. № 01-8/564;
8. Про застосування статті 10 господарського процесуального Кодексу України щодо договорів поставки продукції і товарів між підприємствами та організаціями України. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 12 травня 1992р. № 01-8/565;
9. Про деякі питання практики застосування закону України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності». Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 18 травня 1992р. № 01-8/585-1;

10 Про застосування статті 209 Цивільного кодексу України. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 20 травня 1992р. № 01-8/598;

12. Про деякі питання застосування Законів України «Про господарський суд», «Про прокуратуру» та Господарського процесуального Кодексу України Інформаційний лист Вищого господарського суду України і Генеральної прокуратури України від 3 серпня 1992р. № 01-8/912;

13. Про результати вивчення справ, пов'язаних з недостачами вугілля при доставках та перевезень. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 14 серпня 1992р. № 01-8/958.